UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Formulare instrumento[rum]

Köln, 28. Januar 1502

Modus procedendi siue narratiue indulgentiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70749

Visual Library

mus z illoꝝ nobis ꝓpterea vendicātes patrociniū apud eū qđ noſtris me
ritis nō valemus eoꝝ obtinere interceſſionibꝫ mereamur

¶Alia communis

SPlendor paterne glorie q̄ ſua mūdum illuminat ineffabili claritate
pia vota fideliū de clemētia ipſius maieſtatis ſperātiū tūc p̄cipue be
nigno fauore pſequitur cū deuota ipoꝝ humilitas ſanctoꝝ p̄cibus
et meritis adiuuatur

¶De ſepulcro dominico et alijs ſanctis

ETſi cūcte nobis eccl'ie capelle z loca ſub ſanctoꝝ fundata vocabulis
pia deuotōe fideliū ſint venerāda. illa tñ que in honorē z ſub ſepulcri
dominici ac ſanctoꝝ Joānis baptiſte Petri p̄ncipis aploꝝ Georgij
martyris z Marie magdalene vocabulis dedicata noſcunt eo celebriorē
memoria ꝯuenit venerari quo dn̄s noſter ieſus xp̄s eorūdem ſanctoꝝ p̄ci
bus z interceſſionibꝫ immediatius z pfectius vota fideliū dirigit ad gra
tiā exauditōnis admittit

¶Alia cōmunis pro alijs ſanctis

LIcet is de cuius munere venit vt ſibi a fidelibꝫ ſuis digne z laudabi
liter ſeruiat de abundantia ſue pietatis q̄ merita ſupplicū exaudit et
vota bene ſeruiētibꝫ ſibi multo maiora retribuat q̄ꝫ valeāt pmereri.
nihilominus tñ deſiderātes dn̄o populū reddere acceptabilē z bonorum
opeꝝ ſectatorē fideles ipſos ad ꝯtemplandū z quaſi qbuſdā allectiuis mu
neribꝫ indulgentijs videlꝫ z remiſſionibꝫ inuitamus vt exinde reddantur
diuine gratie aptiores Cupiētes ⁊c.

¶Pro reparatione pontis fracti

DE peregrinorum z aliorum chriſtifidelium incolumitate ſolliciti his
qui pro euitandis eorum periculis faciende ſunt fabrice manus ad
iutrices porrigere poſſunt apud deum bonum z meritorium repu
tamus. Cum itaqꝫ ⁊c.

¶Pro paupere

QUoniam vt ait apoſtolus omnes ſtabimus ante tribunal chriſti re
cepturi put in corpore geſſerimus ſiue bonū ſiue malū nos oportet
diem peregrinatōis extreme pijs miſericordie operibꝫ preuenire z ea
ſeminare in terris que colligere valeamus in celis. quoniā q̄ parce ſeminat
parce z metet. z q̄ ſeminat in benedictōibꝫ de benedictōnibꝫ z metet vitam
eternam Cum itaqꝫ ⁊c.

¶Alia pro paupere

OBſequium gratū z pium altiſſimo totiēs impēdere credimus quo
tiens mētes fideliū ad charitatis z alterius deuotōis opera chriſti
pauperibꝫ quos egeſtatis penuria depmit largiēda allectiuis indul
gētiaꝝ muneribꝫ ꝓpenſius excitamus Cū itaqꝫ ⁊c.

¶Modus procedendi ſiue narratiue indulgentiarū.

¶De eccleſia glorioſe virginis

CUm p̄cella ⁊c. Cupieñ. igitur vt parrochialis ecclia beate Marie
de. n. dioc. n. in qua ipſa beata virgo dei genitrix Maria ineffabilia

miracula indies deuote cūctis ad eā recurrentib⁹ ꝓ ſuis q̄bus egrotantur infirmitatib⁹ ⁊ languorib⁹ patefaciēdo ſanātur ꝯgruis frequēter honoribus ⁊ a chriſtifidelib⁹ iugiter veneretur ac in ipi⁹ ſtructuris ⁊ edificijs debite reparet̄ ꝯſeruetur ⁊ manuteneat̄ libris calicib⁹ ⁊ alijs ornamētis eccleſiaſticis decoretur fulciatur ⁊ laudabiliter muniatur in ea q̄cq̄ cultus augmentet̄ diuinus. ⁊ vt xp̄ifideles eo libētius deuotōis cā ad eandē eccleſiam ꝯfluant ⁊ ad reparatōem augmentatōem ꝯſeruatōem aliaq̄ premiſſa manus promptius porrigāt adiutrices. quo ex hoc ibidem dono celeſtis gratie vberius ꝯſpexerint ſe refectos. dilecti nobis in chriſto .n. clerici .n. dioc̄. ſup hoc ſupplicatōibus inclinati de omnipotētis ⁊c. ꝯfiſis omnibus vtriuſq̄ ſexus chriſtifidelib⁹ vere penitentibus ⁊ ꝯfeſſis qui eccliam ipam in .N. ⁊c. feſtiuitatib⁹ et celebritate a primis veſperis vſq̄ ad ſcd̄as veſperas incluſiue deuote viſitauerint annuatim ⁊ ad reparatōem ꝯſeruatiōem augmētatōem aliaq̄ p̄miſſa manus porrexerint adiutrices vt p̄fert̄ Nos cardinales p̄fati ⁊ quilibet noſtrū per ſe ⁊ ſingulis feſtiuitatib⁹ quib⁹ id fecerint centum dies ⁊c.

¶ De eccleſia ſepulcri dominici et aliorum ſanctorum.

Vniuerſis ⁊ ſingulis chriſtifidelib⁹ p̄ntes litteras inſpecturis. Salutem in dn̄o ſempiternam. Etſi cuncte orbis ecclie capelle ⁊ loca ⁊c. Cupiētes igit̄ vt prochialis ecclia ſancti Georgij oppidi .n. dioc̄. q̄ ſub vocabulo eiuſdem ſancti fundata exiſtit. ⁊ due ſanctoꝝ Johis baptiſte et Petri apoſtoli ſiue a duob⁹ laterib⁹ maioris altaris eiuſdem ecclie ⁊ alia ſub ſepulchri dominici in dicto altari ac altare ſub beate Marie magdalene vocabulis in ecclia ꝯuentus fratrū ordinis p̄dicatoꝝ oppidi prefati dedicate capelle debitis frequententur honorib⁹ ⁊ in ſuis ſtructuris ⁊ edificijs debite reparentur ꝯſeruentur ⁊ manuteneantur libriſq̄ calicibus luminaribus et alijs ornamentis eccliaſticis ꝓ diuino cultu neceſſarijs decēter muniātur et a chriſtifidelib⁹ iugiter venerētur in eis quoq̄ cultus augmētetur diuinus. vtq̄ chriſtifideles ipi eo libētius deuotōis cauſa ꝯfluant ad eaſdem et ad reparatōem ꝯſeruatōem manutentōem ⁊ munitionē hmōi manus promptius reſpectiue porrigāt adiutrices quo ex hoc ibidē dono celeſtis gratie vberius ꝯſpexerint ſe refectos. Nos cardinales p̄fati et q̄libet noſtrū de omnipotētis dei miſericordia ⁊ beatorū Petri et Pauli apoſtoloꝝ eius autoritate ꝯfiſi omib⁹ et ſingulis chriſtifidelib⁹ p̄fatis vere penitētib⁹ et ꝯfeſſis q̄ eccliam et capellas hmōi in natiuitate dn̄i noſtri Jeſu xp̄i. aſſumptōis beate Marie v̄ginis Petri ad vincula Veneris ſancte et ipius ecclie ſancti Georgij dedicatioñ. ⁊ feſtiuitatū dieb⁹ a p̄mis veſperis vſq̄ ad ſcd̄as veſpas incluſiue deuote viſitauerint annuatim ⁊ ad premiſſa manus porrexerint adiutrices ꝓ ſingulis dieb⁹ feſtiuitatū earūdem quib⁹ hoc fecerint centū dies de iniunctis eis penitentijs miſericorditer in dn̄o relaxamus p̄ntib⁹ ꝑpetuis futuris tēporib⁹ duraturis In quoꝝ oim ⁊ ſinguloꝝ fidē et teſtimoniū p̄ntes litteras fieri noſtrū cardinaliū ſigillorū iuſſimus appenſioñ. muniri. Datū Rho. in domib⁹ noſtraꝝ ſolitaꝝ reſidētiaꝝ Sub anno ⁊c.

Communis pro eccleſia

Vniuerſis ꝛc. Cupiētes igitur vt parrochialis eccl'ia. N. que in ho-
norem ſancti. n. fundata exiſtit in ſuis ſtructuris ⁊ edificijs debitis
reparetur conſeruetur ⁊ manuteneatur ac libris calicibus luminari-
bus ⁊ alijs ornamentis eccleſiaſticis pro diuino cultu magis decenter mu-
niatur ⁊ a chriſtifidelibus iugiter venerer̄ ꝯgruis quoqꝫ frequenter̄ ho-
noribus ⁊ vt xp̄ifideles eo libentius cauſa deuotōis ꝯfluant ad eādem et
ad reparatōem ꝯſeruatōem manutentōem ⁊ munitōem hm̄oi promptꝰ
porrigāt manus adiutrices q̊ ex hoc dono celeſtis gratie vberius conſpe-
xerint ſe refectos pro pte dilecti nobis in xp̄o. n. dicte dioceſ. porrectis no-
bis humilibꝰ ſupplicatōibꝰ inclinati omnibus ⁊ ſingulis chriſtifidelibꝰ pre-
fatis vere penitentibꝰ ⁊ ꝯfeſſis vtriuſqꝫ ſexus qui eccleſiā pfatam in eiuſ-
dem beati. n. tertia poſt feſtū reſurrectōis dn̄i noſtri ieſu xp̄i ⁊ tertia etiā feri-
arū poſt penthecoſtes. ac natiuitatꝫ beate Marie virginis ⁊ ipius eccleſie
dedicationē. feſtiuitatum diebꝰ a p̄mis veſperis vſqꝫ ad ſcd̄as veſperas in-
cluſiue deuote viſitauerint annuatim ⁊ ad p̄miſſa manus porrexerint ad-
iutrices pro ſingulis diebꝰ feſtiuitatum earūdem q̄bus id fecerint de om-
nipotentis dei miſericordia ꝛc.

¶ Pro paupere detento in manibꝰ infidelium

Vniuerſis ꝛc. Deum placare ꝛc. Dum igitur ſicut fidedignorum re-
latōe ⁊ teſtimonio percipimus. Dilectus nobis in chriſto. N. per
infideles ſarracenos chriſtiane fidei inimicos ⁊ chriſtianorum perfi-
dos pſecutores captus ⁊ abductus ac captiuus ⁊ diutius detentus fu-
erit prout adhuc in regno. n. detinetur de pſenti ⁊ nō poſſit obſtāte eius
paupertate ⁊ inopia aliquo modo ſe redimere nec a manibꝰ ipoꝝ infideliū
ſacramentoꝝ liberari niſi chriſtifideliū ſubſidio adiuuetur cum p eoſdem
ſarracenos fuerit ⁊ ſit omni ſubſtātia bonoꝝ temporaliū ſpoliatus. Id-
circo ne pfatus. n. ob paupertatem ⁊ inopiam hm̄oi ſic captiuus in ſue ani-
me periculum ibidem ppetuo remaneat ⁊ forſan quod abſit propter cru-
ciamenta ⁊ paſſiones que ſibi p infideles p̄dictos ſepius infligunt̄ fidem
catholicam ⁊ ſacrum p eum ſuſceptum baptiſma abnegare compellatur
Vos oīes ⁊ ſingulos tenore pſentium requirimus ⁊ hortamur in dn̄o
vobis in veſtrorum remiſſionem peccaminū iniungentes. Cum dilectus
ſimiliter nobis in chriſto filius. n. ad vos cum pſentibus noſtris litteris
venerit elemoſynas petiturꝰ eidē. n. pro redemptōe ⁊ liberatōe hm̄oi. n.
gr̄a charitatis ſubſidia elargiri ſtudeatis vt p hec ⁊ alia pietatis opa q̄
inſpirāte dn̄o feceritis poſſitis ad eterna felicitatis gaudia puenire Nos
aūt de oīpotentis dei miſericordia ⁊ beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apoſtoloꝝ
eius autoritate ꝯfiſi ac de ipius ſancti. N. meritis ⁊ etiam pcibus confi-
dentes omnibus ⁊ ſingulis vere penitentibus ⁊ cōfeſſis qui de bonis a
deo ſibi collatis pias elemoſynas. n. predicto pro redemptōe ⁊ liberatiōe
dicti. n. captiui vt prefertur dederint. ⁊ manus porrexerint adiutrices q̊-
tiens id fecerint centum dies de iniūctis eis penitentijs miſericorditer in
domino relaxamus. pſentibus poſt bienniū minime valituris In quoꝝ
omnium ⁊ ſingulorum ꝛc.

¶ Pro peregrinari volentibꝰ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cum itaqꝫ ſicut fidedignoꝝ relatiōe percepimus. dilectus nobis in xp̄o. n. pauꝑ. n. dioc. ⁊ magna deuotiōe cupiat ſacrū ſepulcrū dn̄icū et quedā alia loca ſacra vltramarina peregre viſitare ⁊ nō habeat vnde ad loca hmōi ire ⁊ redire poſſit niſi pijs fideliū elemoſynis adiuuetur et ſuccurratur eidē Hinc eſt ꝙ nos vniuerſitatē veſtrā ⁊ cuilibet veſtrū requirimus et hortamur in domino quatenus p̄fatū. N. pauperē cū ad vos acceſſerit elemoſynas petiturus ⁊c.

¶ Pro ponte

Uniuerſis ⁊c. Quoniā vt ait ap̄ls ⁊c. Cū itaqꝫ ſicut accepimus in loco paſſus. n. dioc. n. ꝯſueuerit eſſe quidam pons magnus ⁊ notabilis ſuꝑ quo quadrige, equi gentes ⁊ aīalia tranſire ſolebāt ꝗ ꝓpter guerraꝝ turbines quibꝫ ptes ille diutius afflicte fuere ⁊ aquaꝝ tam ripariē p̄dictis ꝙ̄ maris ꝓdeuntiū inundatōes nō modicū diruptus ⁊ in totalem ruinā collapſus eſt ob cuius pontis defectū ꝙ̄plurimū ꝑſonaꝝ ⁊ beſtiarū in eadē riparia mors ſecuta eſt. ⁊ niſi ꝓuideat̄ ſuꝑ hoc alie ſubmergi vt veriſimiliter p̄ſumit̄ poterūt in futuꝝ Nos igit̄ cupiētes vt pons ipe ꝗ vt accepimus abſqꝫ xp̄ifideliū ſuffragijs reparari manuteneri ⁊ ꝯſeruari ꝯmode nō p̄t reparet̄ manuteneat̄ ⁊c.

¶ Alia pro paupere

Guilhelmus ⁊c. Uniuerſis ⁊c. obſequiū ⁊c. Cum itaqꝫ ſicut accepimus. N. haꝝ exhibitor eiuſqꝫ vxor ⁊ liberi oībuſqꝫ facultatibꝫ rebuſqꝫ ⁊ bonis ſuis tp̄alibꝫ ꝗbꝫ olim ꝯpetēter abūdabāt anno proxime p̄terito ignis incēdio faciēte fortuna ꝑuati fuerūt vt nō habētes vnde valeāt ſuſtētari ⁊ ſe alere poſſent ꝑ diuerſas ptes orbis incedēdo mēdicare cogant̄ ⁊ xp̄ifideliū ſuffragia merito ſint eis plurimū oportuna Nos igitur eidē. n. ⁊ eius vxori ⁊ liberis ne tanta pereāt egeſtate paterno ꝯpatiētes affectu ac neceſſitati eorundē ſubuenire cupiētes vniuerſitates veſtras in dn̄o exhortamur ⁊c. In quoꝝ omniū ⁊c.

¶ Pro oratorijs alicuius ordinis fundandis et litterarum ſtudio manutenendo

Immenſa dei oīpotentis miſeratio homini quē ad ſuam creauit imaginem primi lapſu parentis ſuorūqꝫ labe criminum deformato innumera p̄ſtitit bn̄ficia ⁊ adminicula plurima p̄parauit ꝗbus delictorū vincula dirūpere veniamqꝫ ꝓmereri ⁊ creatori ſuo recōciliari poſſet inter que ſunt fundata oratoria in ꝗbus ſub ſuaui ꝯtemplatōnis iugo veneratur altiſſimus lr̄arum ſcia que ſuos illuſtrat poſſeſſores acquiritur virtuoſi palmites extirpatis ſpinis ⁊ tribulis extenduntur ſacraqꝫ religio propagat̄. Un̄ nos attendeñ. ꝙ ſi populus iſrahèliticus ꝗ ſub vmbra legis oraturus ad locū quē dominus elegerat freqūter accedebat ⁊ ibidem donaria plurima offerebat. ꝙ̄to magis populus xp̄ianus cui apparuit benignitas et humanitas ſaluatoris tenet̄ oratoria in ꝗbus ad noſtroꝝ delendum criminū corruptelā chriſtus immolatur ꝯgruis honoribꝫ frequentare ⁊ offerre munera cū omni puritate ꝙ̄to certiora ſunt experiētie rerum ꝙ̄ enigmata figurarum cunctos chriſtifideles ad hmōi pia opa exercēda conuocamus eoſqꝫ indulgentiaꝝ muneribꝫ inuitamus. vt exinde ſciētie pacemqꝫ gratiarum

ſalutem ꝓpicio deo ꝯſequi poſſint Cum itaqꝫ ſicut accepimus dilectus fili
us. N. qui vnam domum ſeu heremitoꝝ vel oratoriū ordinis. n. in ciuita-
te. n. ꝯſtrui facere incepit. illamqꝫ cū ſtructuris ⁊ edificijs ꝯdecentib' ꝯti-
nuare ⁊ ꝑficere intēdat in ipoqꝫ oratorio ſtudium manutenere cum omī di-
ligentia ⁊ ſollicitudine laboret. Nos ipſius. n. pium laudabile ꝓpoſitum in
hac ꝑte plurimū in dn̄o ꝯmendantes ⁊ mirifice cupientes vt domus ipa
celeriter ꝑficiatur in eccl'ia cultus diuine ꝯtinue vigeat, ⁊ augeat ac littera-
rum ſtudio in dicto oratorio inſiſten̄. ꝯmodius proficere ⁊ in dei eccl'ia ꝓ-
ut ſperamus fructus afferre poſſint ac xp̄ifideles eo libentius deuotionis
cauſa ad eccl'iam p̄dictam ꝯfluant ⁊ ad ſtructuraꝝ ⁊ edificiorum oratorij
hmōi fabricam religioſorūqꝫ ibidē altiſſimo famulātium ⁊ etiam ſtudijs
lrārum inſiſtentiū ſuſtētatōem manus ꝓmptius porrigāt adiutrices quo
ex hoc ſalutē aiarum ſe ſperauerint adipiſci de oīpotentis dei miſericordia
ac beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apl'oꝝ eius autoritate ꝯfiſi oībus ⁊ ſingulis vtri-
uſqꝫ ſexus ſecularib' ⁊ regularib' qui oratorium vel locum in quo p̄fata do-
mus fabricāda ē vel aliū ꝑ p̄fatum. n. deputandū et poſtqꝫ eccl'ia dicte do-
mus ꝯſtructa vel ꝯſtrui inchoata fuerit ipam eccl'iam cā deuotōnis in fe-
ſto. n. a p̄mis veſꝑis vſqꝫ ad ſc'das veſꝑas eiuſdē feſti incluſiue annis ſin-
gulis deuotōis cā viſitauerint ac ꝓ edificijs ac ſtructuris hmōi necnō ma-
nutentōe ſtudij ⁊ alijs eiuſdē domus emergētib' nccītatib' manꝰ porrexe-
rint adiutrices centū dies ⁊c. relaxamus. oēs ⁊ ſingulos xp̄ifideles in dn̄o
exhortātes vt ad ſuſcipiēdā hmōi veniam toto mentis affectu ſe p̄parare
ſtudeāt. ita qꝫ ſaluatoris ⁊ dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i ac ipius glo'ſe ꝟginis Marie
p̄dictoꝝ. necnō beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apl'oꝝ ac bti. n. ⁊ reliqꝛū ⁊ ſanctoꝝ ⁊
ſanctaꝝ dei meritis remiſſione hmōi gaudētes ab inſidijs dyaboli ꝓtegā-
tur ac demū eternā patriā valeāt introire In quoꝝ oīm ⁊c.

De inſinuatione.

¶ Inſinuatio acceptationis et ꝓuiſionis de beneficio vi-
gore gratie expectatiue in audiētia cōtradictarum vel cancel-
laria apoſtolica tempore feriarum.

SAtiſfaciendo regule ſiue ꝯſtitutioni cancellarie p'. Sanctiſſimum in
chriſto patrem ⁊ dominum. N. diuina ꝓuidētia papam. N. ſuꝑ pub-
licādis acceptatōib' ⁊ ꝓuiſion̄. bn̄ficioꝝ vigore gratiarum expectati-
uaꝝ omnib' ⁊ ſingulis quoꝝ intereſt intererit aut intereſſe poterit qn̄olibet
in futurum intimat' inſinuat' ac ad cuiuſlibet eoꝝ noticiā deducit' qꝫ honora-
bilis vir dn̄s. N. clericus. n. dioc'. vigore gratie expectatiue eidē ꝑ p'libatū
dn̄m noſtrū papā gratioſe ꝯceſſe ⁊ ꝓceſſuum de ſuꝑ habitoꝝ parrochi-
alē eccl'iam de. n. n. dioc'. tunc ꝑ obitū quondā. n. alli' vltimi poſſeſſoris ex-
tra Rho. curiā defuncti vacan̄. cū oīb' iurib' ⁊ ꝑtinen̄. ſuis ac ꝓſtatōnib'
in talib' fieri ꝯſuetis infra tēpus legitimū acceptauit ⁊ de illa ſibi ꝓuideri
obtinuit de qb' inſinuatōne ⁊ publicatōe ac ſingulis alijs p̄miſſis ꝓcur. ex
noīe procuratorio eiuſdē. N. petit ſibi fieri inſtrumētū ⁊ inſtrumēta ⁊ pre-
ſentes rogat in teſtes.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN